

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

VII. Deducit tertiam & quartam vtilitatem: quomodo videlicet auget
reforma[n]ti accidentale præmium; & quòd satisfacit intentioni
fundatorum & offerentiu[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

CAPVT VII.

Deducit tertiam & quartam utilitatem, quomodo videlicet auget reformanti accidentale præmium: & quòd satisfacit intentioni fundatorum & offerentium.

TERTIÒ auget accidentale præmium ipsa reformatio; quia non solum reformans in se bonum facit, sed etiam bona fieri in aliis procurat. In patriâ enim, vt dicit S. Thomas in 4. dist. 49. duplex dabitur præmium; vnum vocatur essenziale, aliud accidentale. Essentiale præmium consistit in gaudio habito de Deo, clarè viso & amato. Est enim hoc hominis beatitudo, quæ consistit in perfectâ coniunctione animæ ad Deum, in quantum eo perfectè fruitur. Hoc autem præmium metaphoricè corona dicitur vel aurea: tum ex parte meriti, quia cum quadam pugnâ agitur (*Militia est enim vita hominis super terram.* Iob 7.) tum etiam ex parte præmij, per quod homo efficitur quodamodò diuinitatis particeps, & per consequens regiæ potestatis: vnde Apoc. 5. *Fecisti nos Deo nostro regnũ & sacerdotes.* Corona enim propriè signum est regiæ dignitatis; & illud præmium correspondet radici operum, scilicet charitati. Accidentale autè præmium

S. Tho. in
4. dist. 49.
q. 5. art. 1.

Iob 7. 1.

Apoc. 5. 10.

Mat. 5.

confistit in gaudio, quod habebimus de creaturis; scilicet de operibus virtutum à nobis hinc exercitatis: utputà, paupertati voluntariae hinc habitae, in patriam dabitur iudiciaria potestas; continentiae coniugali fructus tricesimus, viduali sexagesimus, virginali centesimus. Cuilibet beatitudinum de octo beatitudinibus viae, in patriam dabitur suum praemium, ut tangitur Matth. 5. Sic excellenti victoriae & perfectae, dabitur aureola: ut pro doctrina, pro virginitate, & pro martyrio; quibus victus est diabolus, caro, & mundus. Ita etiam notabili labori cuilibet correspondebit suum praemium: quia, 1. ad Corinth. 3.

1. Cor. 3. 8.

vnusquisque mercedem propriam recipiet secundum suum laborem. Reformare ut supra patuit, notabilis difficultatis est, & procurat multa bona opera fieri in proximo: quae quotiescumque fiunt postea, semper praemium illi, qui huius causa prima fuit, augetur, etiam si sit in patria. Beatorum enim praemium usque ad diem iudicij augetur materialiter, quia scilicet de pluribus gaudebunt, quam antea, quotiescumque fiunt per viatores bona, à comprehensoribus olim seminata in via. Cum igitur per reformationem sequantur in futurum infinita quodammodo bona opera, erit etiam eorum, qui reformationi cooperantur, quodammodo infinitum

acci-

accidentale præmium. Sicuti etiam è diuerso reformationem impredientibus demeritum; & pœna eorû, si sine pœnitentiâ mortui fuerint, crescit in inferno continuè. De quo sic dicit Albertus super Missam: In inferno existentes sunt damnati ad ignem, & conscientia vermum, sicut dicitur Isaia ultimo: *Ignis eorum non extinguetur, & vermis eorû non morietur.* Et ad mitigationem ignis nihil valent eis suffragia per viuos facta pro eis. Sed conscientia vermum remordet de tribus; scilicet, de peccato commisso, de bono à seipso omisso, & de bono cuius ipse potuit esse causa, vt fieret ab altero. Non mitigatur igitur pœna de duobus primis, quia hæc sunt de præterito & necessaria, sed de tertio & crescit & mitigatur. Si enim per malum suum causa mali est in alio, toties crescit vermum, quoties crescit & dilatatur malum illud in alios, quos inuoluit. Et in hoc sensu dicit Ambrosius, quod nescitur pœna Arii, quia ignoratur quot errore eius sunt subuertendi. Si autem causa fuit, vt bonum fieret per alium, toties decrescit vermum, quoties bonum illud multiplicatur. Et quoad hoc solum prodest damnatis Ecclesie suffragium. Hæc Albertus. Dicit sanctus Thomas in 4. dist. 45. (quod tutius est dicere) quod de tertio etiam non minuitur

B. Albert.
Magn.

Isa. ult. 24

Ambros.

S. Tho. in
4. dist. 45.

Augustin.

eorum pœna secundum communem legem per suffragia Ecclesiæ: quia secundum Augustinum notitia talium ad eos non peruenit, & in summâ miseriâ constituti sunt hi, qui in inferno sunt.

Quartò, est fructuosum reformare, quia per hoc intentioni fundatorum fatiscit, & offerentium scilicet bona ad constructionem & dationem loci religiosi; quæ intentio grauer defraudatur apud deformatos. Sunt enim multa monasteria & collegia per Principes largissimè olim dotata & fundata, aut successiuè per eleëmofynas & oblationes bonorum constructa & prouisa; quorum intentio fuit, vt Deo ibi deuotè seruiretur, & ortus certus cum suâ custodiretur possessione, sicque meliùs subueniretur tam uiuorum, quam defunctorum animabus. Horum intentioni satisfacere, opus est maximæ pietatis, & veriùs opus iustitiæ. Eos verò defraudare, Dei iram est super se concitare: aut enim benefactores talium locorum sunt in cælo, aut in purgatorio; quòd in inferno sint, non est præsumendum. Si in cælo sunt, clamant cum animabus, quæ sub altari Dei sunt: *Vsquequò Domine, sanctus & verus non iudicas & vindicas sanguinẽ nostrum, de his qui habitant in terrâ?* Si verò sunt in purgatorio, causantur cum Iob 19. dicentes: *Mise-*

Apoc. 6. 10

sunt: Vsquequò Domine, sanctus & verus non iudicas & vindicas sanguinẽ nostrum, de his qui habitant in terrâ? Si verò sunt in purgatorio, causantur cum Iob 19. dicentes:

Mise-

Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos Iob 19. 21.

amici mei: quia manus Domini tetigit me.

Quare persequimini me sicut Deus? Audiant defraudatores talium, quale sit eorum pec-

catum, etiamsi Deo contentur offerre sacri-

ficiam, nam Eccles. 34. dicitur; Qui offert Eccli. 34.

sacrificium ex substantiâ pauperum, quasi v. 24.

qui victimat filium in conspectu patris sui.

Panis egentium vita pauperum est: qui de-

fraudat illum, homo sanguinis est. Qui au-

fert in sudore panem, quasi qui occidit pro-

ximum suum. Sunt autem Religiosorum mul-

ta loca de laboribus & sudore pauperum æ-

dificata, quare eorum crimina homicidiis

magis cõparantur. Sunt prætereà reforma- Sen. ep. 82.

ti multa merentes apud Deum & homines circ. fin.

per virtutem gratitudinis, quâ vicem repen-

dunt benefactoribus. Vnde Seneca in e-

pist. 82. Credamus nihil esse grato animo

honestius. Omnes hæ vrbes, omnes etiam

ex barbaris regionibus gentes conclamabunt

in omni iudiciorum diuersitate referendam

benè merentibus gratiam, omnes vno ore

affirmabunt, in his discors turba consentiet.

Fundatoribus autem monasteriorum ingrati,

multa mala incurrunt: quia, vt B. Bernardus B. Bern.

dicit super Cantica, ingratitude inimica est l. r. 51. sup.

animæ, exinanitio meritorum, virtutum di- Cant.

sperio, beneficiorum perditio, vêtus vrens,

Chryf. sup.
Matth.

siccans fontes pietatis, rorem misericordiae, fluentia gratiae. Et, teste Chryfostomo super Matth. quanto maiora beneficia sunt hominibus constituta, tanto grauiora peccantibus iudicia. Reperiuntur enim hodie in deformatis monasteriis (prò dolor) omnes gradus ingratitude erga suos fundatores. Primò, quia benefactores non honorant, nec eis, prout tenentur, per obseruantiam bonorum operum retribuunt. Similes sunt hi porcis, qui glandes aut fructus alios continuè comedentes, numquam tamen ad arborem oculos leuât, nec arbori subueniunt. de his prophetauit Apostolus 2. Timoth. 3.

2. Tim. 3.
v. 1.

In nouissimis diebus instabunt tempora periculosa, & erunt homines seipsos amantes, & ingrati. Secundò sunt alij, qui per suffragia aut alia bona opera in monasteriis, benefactoribus satisfacere dissimulant: sicut fecisse describit Turpinus militem in exercitu Magni Caroli, qui miles equum à defuncto commilitone pauperibus dandum reseruauit: quâ ex negligentia infra paucorum dierum numerum à dæmonibus corpore & animâ raptus est, & in raptu miserabiliter mortuus, ac diu quæsitus; tandem corpus eius in quadam solitudine repertum est: & anima eius aut in inferno, aut in purgatorio, neglectum aut dissimulatum suffragium,

Turpin. &
refert Can-
tiprat. li. 2.
apum c. 53.
parte 25.

in pœnis coacta est persolvere. Tertiò sunt alij in monasteriis, qui prædecessorum beneficia penitus obliuiscuntur, & non cogitant: imò tales aliquando, quod peius est, negant se beneficia accepisse, nec ponderant præconcessa, sed semper aspirant ad vltiora. Tales sunt similes Nabal diuiti & robustissimo, qui non fuit memor beneficiorum sibi per David & suos exhibitorum, prout habetur 1. Reg. 25. ideò temulentus vino, subitanè vitâ functus est. Vnde Seneca lib. de Beneficiis: Ingratissimus omnium, qui oblitus est beneficium. Peior enim est, quàm primi duo ingrati. Quartò sunt alij, qui beneficia accepta exprobrant nonnūquam verbis detrahendo, & indolendo quòd monasterium aut Ordinem intrauerunt, eosque qui ad hoc cooperati sunt, maledicunt; cum tamen ipsi in hoc sint in culpâ plus omnibus, si malè placeat monasterium in moribus rectū; quia annos discretionis habentes, se ad hoc obligarunt. De talibus dicit Scriptura: *Pascet & potabit ingratos, & adhuc amara audiet.* Quintò sunt ingrati pessimi, qui benefactores per eorum beneficia impugnant, quemadmodum omnes qui locis & redditibus monasteriorum abutuntur, crapulosè viuentes de victualibus, superbè de vestibus, luxuriosè de peculio & auarè; &
 sic

1. Reg. 25.
ver 37.Sen. lib. 2.
de Benef.
cap. 1.Eccli. 29.
v. 32.

fic de aliis bonis temporalibus instrumenta fabricantes iniquitatis. In quorum personâ B. Gregorius in Homil. Cùm audieritis prelia, sic dicit; Omnia quæ ad vsum vitæ accepimus, ad vsum culpæ conuertimus. Narrat etiam Valerius lib. 2. quòd apud Athenienses ille libertus, qui conuincebatur de ingratitude aduersus patronum suum, talis iure libertatis exuebatur.

B. Grég.
hom. 35.

Valer. l. 2.
cap. 6.

C A P V T V I I I .

Declarat residuas tres utilitates, videlicet, quòd ibi procuratur conuersio peccatorum, quòd subuenitur in peccata ruituris; & quia reformatibus patroni Religiosorum primitiui fiunt fauorabiles.

QVINTVS fructus, qui reformationem sequitur, est, quòd per hanc conuersio peccatorum procuratur aut in propriis personis, cùm peccatores de sæculo egredientes, religionem intrant; aut in alienis personis per bona exempla, & famam reformatorum, aut per prædicationes, aut confessionum audientiam, sicuti est commune in Ordinibus Mendicantium. Quæ quanti sint meriti, ostendit B. Gregorius in Homiliâ super Ezechielem, dicens, quòd nullum sacrificium est Deo magis acceptum, quàm zelus

B. Greg.
hom. 12. in
Ezech.